ČITATELJI! Prosimo, poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša n... poteče. V teh časih spl... anja cen, potrebuje h... elovanje. Skušajte imeti ... vnaprej plačano.

Periodical Division Library of Congress

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ZA NEKAJ VEČ KOT 2c na dan dobivate... "GLAS NARODA" PO POŠTI NARAVNOST NA DOM (Izvzemši sobot, nedelj in praznikov) ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

No. 47. (Telephone: CHelsea 3-1242) NEW YORK, THURSDAY, MARCH 11, 1943. — ČETRTEK, 11. MARCA, 1943 VOLUME LI. — LETNIK LI.

RUSI SE BLIŽAJO VIJAZMI

Rusko vrhovno poveljstvo je včeraj naznanilo, da ruske armade zožujejo jekleni obroč okoli Vijazme in so rozbile 66 nemških tankov ter odbile vse napade protiofenzive petindvajset divizij.

Polnočno poročilo ruskega vrhovnega poveljsva naznanja zavzetje Novo-Dugina, 28 milj severno od Vijazme, kjer je rdeča armada napredovala 12 milj; na severu pa se rdeča armada nahaja samo še 17 milj od mesta, na vzhodu pa 24 milj.

Posebno poročilo naznanja, da je bil zavzet Bijeli, 20 milj od Nikitinke, od koder pritiskajo proti Vijazmi.

Polnočno poročilo naznanja napredovanje na vseh važnejših frontah. Tudi na zapadnem Kavkazu so Rusi osvobodili več krajev, med njimi tudi Krasnoarmejsk, 47 milj severovzhodno od Nocorosiska, kjer Nemci z vso silo pritiskajo proti Kubanu v namenu, da prodro do kavkaških petrolejskih vrelcev.

Krasnoarmejsk (mesto rdeče armade", pa ni oni Krasnoarmejsk, ki so ga Rusi pred dnevi izgubili v Donecevem bazenu.

Polnočno poročilo naznanja, da je rdeča armada, ki prodira jugozapadno od Sičevke proti Vijazmi, osvobodila nad 20 obljudenih krajev, med njimi tudi Novo-Dugino.

Jugozapadno od Gžacka, od koder Rusi tudi prodirajo proti Vijazmi, so razbili nemško črto, ob kateri so hoteli Nemci Ruse vstaviti.

Južno od Ilmskega jezera, kjer se Rusi bližajo Staraji Rusi, so osvobodili več krajev in tudi dobili bogat vojni plen.

Zimski boji na ruski fronti so sedaj dosegli svoj višek. Od Leningrada do severnega brega Dona se armade bore v debelem snegu in blatu. Nobena stranka ne varčuje s svojimi silami; ena hoče uničiti drugo.

Južno od Ilmskega jezera, kjer je maršal Timošenko pričel močno ofenzivo, Rusi vedno bolj potiskajo Nemce proti zapadu. Nemci se trdovratno branijo in pogosto tudi napadajo, toda rdeča armada stalno napreduje.

RUSI ODGOVORILI NA OČITKE O NEHVALEŽNOSTI Z OBJAVO ZAVEZNIŠKIH POŠILJK

London, 10. marca. — Moskovski radijo je sinoči objavil celotno poročilo administratorja ameriškega lend-lease-a, E. R. Stettiniusa, Jr., v katerem je bil podan točen seznam letal, tankov in trukov, kateri so bili poslani pod pogodbo lend-lease-a Rusiji in Britaniji. Ravnotako je bilo objavljeno poročilo o drugih pošiljatvah, katere so Rusi prejeli iz Amerike.

Washington, 10. marca. — V poučenih krogih tukaj se smatra, da bo ameriški poslanik v Moskvi najbrž resigniral ali pa bo vprašan naj odstopi spričo neprevidne obdolžitve sovjetske vlade, da ta ne obvešča svojega ljudstva o zalogah, katere prejema potom pogodbe lend-lease iz Amerike.

Poslanik Standley je bil ostro kritiziran radi te svoje neprevidnosti po članih državnega departmenta in po vodilnih kongresnikih ter drugih osebnostih in komentatorjih.

Pomožni tajnik Sumner Welles je dejal poročevalcem, da je Standley govoril brez vednosti državnega departmenta.

Sovjetski listi so medtem, ko so v Ameriki padali očitki in kritike zaradi Standleyeve nerodnosti, prinesli sezname pošiljk, ter izčrpke iz govorov predsednika Roosevelta in drugih vladnih osebnosti, ki so ob kaki priliki konštatirale koliko se zavezniki trudijo, da dostavljajo hrabri ruski armadi potreben materijal in orožje.

Najbolj so bili cele zadeve veseli naciji, ki so takoj pograbili Standleyevo trditev in brž trobili po radiju in v listih, da Rusija nič ne zaupa svojim zaveznikom in noče, da bi ljudstvo vedelo, da ti sploh kaj pomagajo. Poluradno so naciji tudi izjavili, da Amerika sedaj uvideva, da se Rusija izmika obligacijam, ki bi utegnile škoditi njenim političnem akcijam.

Srečen poštar

New York. — David Koller, 30 let star raznašalec pošte, je te dni odprl opštni nabiralnik na Dvanajsti ulici blizu Tretje avenije in se je nemalo začudil, ko je našel med pismi, ki jih je nalagal v svojo torbo, zavitek bankovcev.

Najdba denarja ga je tako presenetila, da ni niti utegnil prešteti bankovcev, ampak je hitel kar na pošo, kjer so dognali, da najden zaklad znaša $1,520. Ker ni nobenih dokazov in nobenega znamenja o kakem lastniku denarja, sedaj poštni tovariši-delavci, kot uradniki, prižno ugibljejo, če bo smel najditelj Koller obdržati najden denar. Odločitev glede tega mora priti iz zveznega poštnega urada v Washingtonu.

Poštni upravitelj, Albert Goldman, je pohvalil poštarja za njegovo poštenje, ki je, kakor je dejal, značilno, ker kaže kako pošteno vrše poštni uradniki in delavci svoje službe in posle.

Čuden vojni dogodljaj

Po londonskem radiju je bila podana pred par dnevi zanimiva storija o nenavadnem dogodljaju, ki se je pripetil na morju in o katerem je povedal poročnik Layton, ki je poveljeval britski podmornici, ko je ta napadla nemško tovorno ladjo.

Podmornica, je dejal Leyton je spustila proti ladji torpedo in zadela v črno — ko se je razkadil gost dim eksplozije, je posadka z veseljem opazila, da je silna razstrelba uničila tudi eno od treh letal, ki so spremljale ladjo in od blizu skušale zadeti podmornico.

To je bil brezdvoma prvi slučaj, da je torpelo podmornice uničil ladjo na morju in letalo v zraku istočasno.

Rooseveltovi povojni načrti

Predsednik Roosevelt je včeraj kongresu poslal svoj načrt, po katerem naj bi bilo po vojni odpravljeno pomanjkanje in naj bi bila zaščitena družabna varnost.

Predsednik v svoji poslanici prosi kongres, da naj njegovemu načrtu še v sedanjem zasedanju posveti vso svojo paznost in ukrene, da bo odstranjena vsaka nevarnost, da bi po vojni prišlo do kakega pomanjkanja in da se ne bi vrnili časi, ki so nastali po prvi svetovni vojni.

Po predsednikovem naročilu je načrt izdelal National Resources Planning Board, to je odbor, ki ga je postavil predsednik Roosevelt, ki ga pa skušajo republikanski in oni demokratski kongresniki, ki nasprotujejo Rooseveltu, pobiti.

Po tem načrtu naj bi bilo doseženo naslednje:

Popolna zaposlitev za vse delazmožne ljudi.

Delo s primerno plačo in ugodnimi delavskimi razmerami za vsakega odpuščenega vojaka.

Enak dostop do zavarovalnine.

Enak dostop za izobrazbo za vse.

Dobra stanovanja za vse.

Rooseveltov povojni načrt je mnogo bolj drastičen kot pa je angleški načrt, ki ga je sestavil Beveridge. V načrtu se predsednik posebno zavzema za social security, katera mora veljati za vse "od zibelke do groba."

Skupno z načrtom je predsednik opozoril kongres na nujnost izvedbe načrta z naslednjimi besedami:

"Vsi se moremo zediniti v naših ciljih in v skupnem sklepu, da mora biti delo, primerna plača in sociajlna varnost potem, ko bo vojna dobljena, trdno postavljena za narod Združenih držav.

"Možje v armadi in vsi oni, ki so zaposleni v vojnem prizadevanju, po vsej pravici pričakujejo od nas, da že sedaj skrbimo za njihov bodoči dobrobit. Danes se borimo za varnost našega naroda, obenem pa moremo skušati dati našim državljanom in njihovim družinam varnost proti napadom od znotraj in proti bojazni pred gospodarsko stisko na starost, v revščini, bolezni, v neprostovolj ni nezaposlenosti in pri poškodbah. Gledati moramo v bodočnost, da bodo naslednji cilji doseženi — svetovni mir, demokratska družba in dinamično gospodarstvo.

"Zarali temeljne važnosti za dobrobit naroda tekom vojne in po vojni trdno upam, da bo kongres tej žadevi posvetil vso svojo pažnjo. Ne smemo se vrniti k neenakostim, nevarnosti in v strah pred preteklostjo, temveč moramo korakati naprej do dobre bodočnosti."

Več kave?

Washington, 6. marca. — OPA je namignila, da bo nemara konzumentom določene nekoliko več kave, ko poteče sedanji določeni rok, ki bo zaključen 22. marca. Odmerek bo najbrž en funt kave na osebo za dobo petih tednov namesto šest tednov, kot sedaj.

Ruski dečki iz Sinečovskega blizu Stalingrada so oboroženi z orožjem, ki so ga Nemci na begu pustili za seboj.

Poroča Jugoslav Information Center, New York

Iz Slovenije

Izpred vojaškega sodišča v Ljubljani

(Posneto iz ljubljanskega "Jutra" z dne 25. septembra 1943 v izvirnem besedilu.)

Vojaško vojno sodišče višjega poveljništva Oboroženih sil za Slovenijo in Dalmacijo, odsek v Ljubljani, je izreklo naslednji dve sodbi:

V zadevi proti Slapnikarju Francu, sinu Franceta in Polončič Ivana, roj. v Velikem Iglarju 4. 12. 1896, bivajočemu v Straži, na begu,

2. Bartolu Alojzu, sinu Alojza in Perko Antonije, roj. v Prečni 9. 6. 1909, bivajočemu v Straži, na begu,

obtoženima

a) zločina po č. 4. Ducejevega razglasa z dne 10. 10. 1941, ker sta v Straži od 10. 3 1942 do začetka aprila sodelovala in še vedno sodelujeta pri združbi, z namenom, da nasilno spremenita politično, gospodarsko in socialno ureditev v državi,

b) zločina po čl. 16. Ducejevega razglasa z dne 31.10.1941, ker sta v istih krajevnih in časovnih okoliščinah sodelovala in še vedno sodelujeta pri oboroženi četi, ustanovljeni z namenom, da vrši zločine proti državnim osebnostim.

c) zločina po čl. 2 Ducejevega razglasa z dne 24. 10. 1941, ker sta v istih časovnih in krajevnih okoliščinah v posesti orožja in streliva brez dovoljenja pristojne oblasti.

Iz teh razlogov proglasa sodišče Slapnikarja Franca in Bartola Alojza za kriva pripisanih jima zločinov in ju kot taka obsoja v dosmrtno ječo, stroške in zakonske posledice, vključno trajno prepoved javnih služb in zakoniti preklic, ter na objavo sodbe.

V Ljubljani, 19. septembra, 1942.

SLOVENSKI RUDARJI UBITI PRI EKSPLOZIJI

Dne 27. februarja je velika razstrelba zasula 68 rudarjev v premogovniku v Bear Creeku, Mont. Do 3. marca so prineslo na površje deset trupel in med temi mrliči je bil tudi Ignac Marinšek. V zasutem rovu se pa še nahajajo John Koprivšek, Frank Starčevič in Fred Razboršek. Najbrže so vsi mrtvi.

Ameriški poslanik na Kitajskem na poti domov

Chungking, 9. marca. — Poslanik Zdr. držav na Kitajskem, se je danes poslovil od generalisima Chiang Kai-shek-a, ker je bil poklican domov na posvetovanje s svojo vlado.

Poslanik Gauss, ki se je takoj podal na pot, bo dospel v Ameriko v dveh tednih.

Poslanik Fotić gre v London

Washington. — Te dni je bilo obelodanjeno, da se odpelje jugoslovanski poslanik Fotić v London na posvetovanje z vlado.

Njegova pot v London je najbrž v zvezi s pogajanji in razgovori, ki se vrše v svrho reorganizacije pobegle jugoslovanske vlade, katera ima fakcijske in mednarodne probleme.

Nameravana Fotićeva pot v London je bila objavljena baš v času, ko se odpravlja na pot v London tudi Fotićev največji nasprotnik oziroma kritik, hrvaški ban dr. Ivan Šubašić, katerega je povabil v London kralj Peter II. Ban Šubašić je sedaj v New Yorku. (ONA.)

MADAMA CHIANG OBISKALA WELLESLEY KOLEGIJ

Wellesley, Mass., 8. marca. — Madama Chiang Kai-shek je bila tako ginjena, ko je stopila pred avdijenco tisoč študentk in članov učne fakultete Wellesley kolegija, kjer se je sama šolala v svoji mladosti, da jo je premagal jok in se je komaj zdržala pokoncu. Bolničarka, ki jo spremlja neprestano zaradi njenega rahlega zdravja, ji je priskočila na pomoč in madama si je v nekaj minutah opomogla, ter je nadaljevala z govorom, ki se je nanašal predvsem na ženske pravice in žensko borbo za emancijacijo. — Mladim študentkam je položila na srce, naj oblikujejo lastno in samostojno miselnost, ter naj stremijo za tem, da bodo delale skupno raje nego posamezno, ker skupno delo zamore prinesti nejzmerno več sadov za splošni blagor, kakor pa še večja prizadevanja posameznika.

Madama Chiang je dejala, da so Kitajke tekom zadnjega desetletja vkljub vojnemu trpljenju, ki tako tlači njen narod, dosegle neverjetne uspehe v delovanju za podvig žene in na polju ženske emancipacije. Omenila je tudi, da so tekli potoki krvi, ko se je ona šolala na tem kolegiju in sedaj, ob njenem povratku k svoji alma materi zopet teko morja krvi, katere je povzročila lakomnost in sebičnost. Naloga žensva je, da deluje neprestano in z vnemo za boljši svet, ki ne bo vsakih dvajset let prelival nedolžne krvi milijonov žrtev, je dejala madama Chiang.

Nova predloga za ločitev zakona sprejeta

Albany, 10. marca. — Državni senat je sprejel predlogo, ki dovoljuje zakoncem, ki ostanejo v tej državi medtem, ko išče druga stranka sodnijsko dovoljenje za ločitev zakona v drugi državi, da smejo vložiti prošnjo za sodnijsko prepoved proti izven-državni akciji za ločitev, ako akcija temelji na vzrokih, ki jih tozadevni zakoni države New York ne smatrajo za zadostne za dovoljenje ločitve zakona.

Nova predloga ali dodatek k zakonu za ločitev je v konfliktu z odredbo zveznega vrhovnega sodišča od 21. dec. 1942. v kateri je bilo odrejeno:

1. Da smejo državljani ene države domovati v drugi državi toliko časa, kakor je to potrebno za legalno izposlovanje ločitve zakona.

2. Zakonska stranka, ki je ostala v domači državi, ni uprsvičena, da se jo obvesti o nameravani akciji.

3. Domače države morajo priznati ločitve dobljene legalno v drugih državah, kakor tudi morebitni nov zakon, katerega je morda ločena oseba sklenila z drugo osebo po taki ločitvi zakona.

Boji v Jugoslaviji

VELIK PORAZ ITALIJANOV

AP poroča iz Londona dne 9. marca, da moskovski radio pravi, da so jugoslovanske guerilske čete zajele 17 tankov in v teku hude bitke, ki se je odigrala blizu mesta Mostar na jugozapadu Jugoslavije, popolnoma porazile italijansko divizijo. Več sto Italijanov je bilo ubitih v teku teh bojev, v katerih so guerilci zaplenili ogromno vojaškega materijala, vključno 17 tankov.

Več sto italijanskih vojakov je padlo; med plenom so našteli 2 milijona strelne municije, 16 topov, 80 strojnic in 6000 granat.

V neki drugi bitki, v kateri so se Jugoslovani spopadli z nemškimi oddelki južno od Banjaluke, 93 milj južno od Zagreba, so prizadeli nemškemu moštvu in častnikom velike izgube. Boji še vedno divjajo za posest gorskega grebena zapadno od Sarajeva, ki z napadi in protinapadi prehaja iz roke v roke. —JIC.

Mati umorila dva svoja otroka zaradi revščine

Albert Lea, Minn. — Mrs. Della True, stara 34 let, je izpovedala, da je sama umorila dva najmlajša od svojih sedmih otrok, da ju je tako rešila poniževanja in zasmehovanja od strani sošolarjev, ki so se vedno norčevali z njune pokrpane in revne obleke.

Ženska, kateri je umrl njen drugi soprog po dolgi bolezni pred nekaj leti, je priznala, da je primešala mleku svojega 9 let starega sinčka Merleja strup zadnji teden. Potem pa je še povedala, da je istotako zastrupila svojo 6-letno hčerko Ardith, katera je umrla začetkom oktobra lansko leto in o kateri se je smatralo, da je umrla naravne smrti.

"Nisem mogla več prenašati njih prošenj za to in ono," je dejala vdova v svoji izpovedi. Ko so otroci prihajali k meni in me prosili, 'mama, kupite nam to in to', sem bila včasih kakor zmešana."

Družina je bila na reliefu odkar je umrl oče in je živela v nekakšni podrtiji, ki je le malo podobna hiši in katero je ženska popravljala in krpala kakor je vedela in znala. Najstarejši sin, star 16 let, dela v nekem hotelu in to je bilo poleg majhne podpore vse, kar je imela družina na razpolago za preživljanje.

Oblasti so sedaj to družinsko tragedijo revščine rešile s tem, da so poslale otroke v zavetišče, mater pa zaprle.

Nič več statistik o stavkah v vojni industriji

Washington, 6. marca. — Iz vojnega urada za delo je bilo dano poročilo, da WLB ne bo več objavljal statistik o stavkah v vojni industriji.

V izjavi je rečeno, da se je to ukrenilo spričo dejstva, ki kaže, da je sedaj takorekoč celotna industrija dežele vprežena v vojni napor na en ali drug način. Stavke torej prizadevajo približno enako tovarne, ki služijo samo vojni produkciji ali pa one, ki producirajo za civilne potrebe, ki pa so sedaj najčešče tudi vojne potrebe.

Odslej bo dajal vse tozadevne statistike, brez izrecnega omenjenja vojnih ali drugih industrij in tovarn, statistični urad Delavskega departmenta.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly $6. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.—; za pol leta $3.—; za četrt leta $1.50. — Za New York za celo leto $7.—; za pol leta $3.50.
Za inozemstvo za celo leto $7.—; za pol leta $3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—1242

VAŽNA POSVETOVANJA JUGOSLOVANSKE VLADE

Velike borbe v Jugoslaviji, ki so pogosto tudi bratomorne, je dala jugoslovanski vladi v Londonu povod, da je pričela razmišljati, kako bi bilo mogoče pobotati obe stranki, ki se obe borite proti vpadnikom, ki si pa pogosto tudi med seboj skočite v lase.

Zelo važna je bila seja 4. marca, ko so jugoslovanski ministri razmotrivali o tem, kako bi bilo mogoče uravnati bodočo jugoslovansko politiko. Ta posvetovanja bodo prav gotovo imela za posledico novo preobrazbo kabineta in najbrže tudi velik preobrat vlade same..

Med ministri vlada različno mnenje glede bodoče vladne politike. Medtem ko justični minister Milan Gavrilović zagovarja močno centralno vlado, se prometni minister Milan Grol zavzema za bolj zmerno vladno federalno državo.

V črnogorskih gorah je imel general Draža Mihajlović več sestankov z raznimi partizanskimi voditelji in še posebno z dr. Ivanom Ribarjem. Upamo, da so razgovori potekli v prijateljskem duhu in da so rodili dobre sadove za celo Jugoslavijo. Poročil o izidu teh razgovorov nimamo, pa vendar smemo upati in pričakovati, da bo v tako resnem času slednjič prišlo do skupne sloge in skupnega delovanja.

Vel kega pomena je tudi, da je kralj Peter povabil v London poslanika Konštantina Fotića in bivšega bana dr. Ivana Šubašića.

Fotić in Subešić bosta mogla poročati ministrom, kaj je bilo sklenjeno na slovenskem in hrvatskem narodnem kongresu ter jim pojasniti mnenje, težnje in stališče ameriških Slovencev in Hrvatov.

Posebno važno je, da je bil dr. Šubašić povabljen v London, kajti znano je, da nasprotuje politiki zamejske vlade v Londonu ter ž njo tudi noče imeti nikake zveze, temveč pošilja svoja poročila naravnost kralju Petru.

Dr. Šubašić dolži mnoge srbske ministre, da ne delajo za Jugoslavijo, temveč za Veliko Srbijo. Zato je zahteval, da je vsak minister, ki deluje samo za Srbijo in zato proti Jugoslaviji, odstranjen iz kabineta. Iz istih vzrokov je tudi zelo nasproten jugoslovanskemu poslaniku v Washingtonu Konštantinu Fotiću.

In hrvatski Narodni kongres v Chicagu je dr. Šubašiću tudi izrekel svojo zaupnico.

Dr. Šubašić se zavzema za federalno Jugoslavijo, v kateri bo vključena tudi Bolgarska, kar je že pogosto izjavil in bo to svoje mnenje predložil kralju.

Poslanik Fotić in dr. Šubašić sta menda že odpotovala v London, kjer bosta svoji vladi predložila svoja mnenja, ki so si nasprotna v vseh ozirih, zato moremo v kratkem pričakovati, da bo jugoslovanska zamejska vlada popolnoma preosnovana in upamo, da bo slednjič vendar zavozila na pravo jugoslovansko polje, kar je že skrajni čas.

V Srbiji je več stotisoč Slovencev in vemo, da so jim Srbi pravi bratje, ki z njimi delijo svoj borni kruh. Srbski seljak in slovenski kmet sta si prijatelja v nesreči in se tudi zavedata, da je za nju mogoče življenje samo v skupni Jugoslaviji, v kateri bo imel vsakdo, pa če je Srb, Hrvat ali Slovenec, enake pravice in enake dolžnosti.

Jugoslovanski narod je zdrav in žilav, samo njegovi voditelji so naravnost — slabi.

Ti voditelji si naj zapomnijo, da jugoslovanski kmetje in seljaki ne bodo več isti, kot so bili pred vojno in si bodo sami volili vero in postave. Sedanje voditelje pa bodo poslali med staro šaro.

ŽUPAN LAUSCHE BO MORDA POTOVAL NA BOJ. LADJI V ANGLIJO

Ko je bil prejšnji teden clevelandski župan Fr. Lausche v Washingtonu, so mu vladni uradniki namignili, da bo potoval v Anglijo skoro gotovo na bojni ladji, ker so avijoni in bombniki preveč obloženi z armadnimi zahtevami.

Clevelandski list "Ameriška Domovina" dalje pravi, da se je o svoji misiji v Anglijo župan Lausche posvetoval z Elmer Davisom, načelnikom vojnega informacijskega urada, z John Winantom, ameriškim poslanikom za Anglijo, Ferdinandom Kuhnom, načelnikom angleškega urada za vojne informacije in mnogimi drugimi angleškimi in ameriškimi vladnimi uradniki.

Župan Lausche bo odpotoval v Anglijo koncem aprila ali začetkom maja. Vse potrebno glede načina potovanje je prepustil Elmer Davisu.

Mr. Lausche je povedal, da bo obstojala njegova glavna misija v tem, da bo obiskal vse postojanke Rdečega križa in vsa ameriška vojaška taborišča v Angliji. Stopil bo v stik z mnogimi predstavniki angleških in škotskih mest. V svojih govorih po župan razpravljal o narodnih vprašanjih Zed. držav.

Kot se je izjavil Mr. Lausche, ga ne bo spremljal na tem potovanju noben mestni uradnik kakega ameriškega mesta in s seboj ne namerava vzeti nikogar iz domače mestne hiše.

Prva seja eksekutive Slov. Amer. Narodnega Sveta

vršeča se 22. decembra 1942 na 1904 W. Cermak Road Chicago, Ill.

Nadaljevanje.

Br. Kuhel se strinja s tiskanjem zapisnika v brošuri iz razloga, ker bo taka knjižica edina pripravna referenca za naše organizatorje in govornike, ko bomo pričeli z močno propagando Odlomki v časopisih niso priročni ter so nedodno hranljivi. Brošura res stane nekaj več denarja, toda končno tudi ne toliko, ako se postavek prihrani. Gotovo pa je vredno ohraniti v tiskani obliki dokument prvega slovenskega narodnega kongresa, mogoče zadnjega, kar nam bo vsem v ponos in dragocen spomin.

Br. Rogelj predlaga in Kuhel podpira, da se tiska zapisnik v obliki brošure v slovenščini v smislu sugestije, ki jo je podal br. Novak.

Br. Zaitz ne želi, da bi katera tiskarna oporekala kasneje, da ni imela prilike tiskati zapisnika. Niti ne želi nezadovoljstva pri drugih časopisih, ako bi slučajno Prosveta dobila to delo.

Br. Cainkar odgovarja, da je delo eno in isto brez razlike, katera tiskarna ga vrši. Glavno je, koliko se plača za isto. Dvomi, da bi izvršni odsek SNPJ ugovarjal, ako je zapisnik priobčen v Prosveti, postavek pa bi se ohranil za tiskanje brošure.

Predlog br. Roglja je brez ugovora sprejet.

V odsek za publikacijo zapisnika so izvoljeni br. Cainkar, Jurjevec in Kuhel.

Na pretres je prišlo vprašanje zapisnika, v katero posežejo bratje Kristan, Zakrajšek, Rogelj, Cainkarin Zaitz, in br. Rogelj amendira svoj prejšnji predlog v toliko, da se zapisnik izda v 3000 izvodih in da se po ena kopija istega pošlje vsakemu delegatu in delegatinji kongresa, kakor tudi društvu, organizaciji ali skupini, ki je bila na kongresu reprezentirana.

Tudi dodatek k predlogu je bil soglasno sprejet.

Br. Zaitz želi, da bi vsi čitali spis Borisa Furlana "Slovenija v borbi" in da bi se isti v čim večjem številu med našo javnost razširil. Priobčen je v Amerikanskem družinskem koledarju, letnik 1943. Pripravljen je že tudi prevod tega spisa in skupaj z resolucijami v angleščini, ali v izčrpkih istih, se naj razširi med ameriško javnost, da bo ta brošura govorila Američanom, ki nas Slovencev in Jugoslovanov še ne poznajo.

Rev. Zakrajšek se strinja s br. Zaitzom, vendar pa je mišljenja in priporoča, da ponese naše resolucije na najvišja in najvplivnejša mesta posebna deputacija, katere naloga naj bi bila pojasniti in raztolmačiti kaj je naše delo; da ne zahtevamo nič več kot rešitev in zedinjenje našega ubogega naroda iz strašne nesreče, ki ga je zadela in v kateri krvavi, v novo, združeno Slovenijo v demokratični, federativni Jugoslaviji Pokazalo se je že, da je ameriška vlada zelo avstrofilska. Mi moramo protestirati proti Otonu Habsburškemu in sploh proti vsakemu avstrofilu. Radi tega pa je potrebna deputacija, v kateri naj bi bil uključen tudi naš častni predsednik Louis Adamič. Poudariti moramo dejstvo, da smo zadnje čase Slovenci ignorirani od ameriške vlade, namenoma ignorirani v časopisih in drugače, in to odkar je prišel Oton na površje. Citira odlomek iz članka v washingtonskem dnevniku, ki ga je napisal inž. Raymond Bester in ki govori o istem problemu. Pojasnjuje nadalje, kako se misli in govori v Washingtonu o Slovencih in se jih podcenjuje, a mi pa še nismo ničesar storili, da bi protestirali proti tej veliki krivici. Torej je potrebno, da stopijo v ospredje ameriški Slovenci in da govore v imenu svojih krvnih bratov, ki danes ne morejo zase govoriti. Resolucije je torej potrebno ponesti na pristojna mesta osebno. Obenem pa bo deputacija dobila prave informacije o 'de facto' poziciji in stališču našega problema..

Br. Kristan poroča, da je Louis Adamič že na delu, kateremu je obljubil vso svojo pomoč na kongresu. V priče tega čita telegram, ki ga je prejel od našega odličnjaka. Adamič želi, da ga ta odbor opolnomoči zastopati SANS pred governerjem Lehmanom, v kojega oskrbi bo rehabilitacija pokrajin in dežel, katere sta po sili okupirala Hitler in Mussolini. Adamič nadalje urgira, da se naš odbor pripravi poslati večjo deputacijo v Washington, kadar nam sporoči, da je pripravil definitivno datum za avdijenco .

Br. Rogelj omenja, da je o tej zadevi govoril osebno z Adamičem. On misli, da bi prvo deputacijo morali tvoriti glavni predstavniki naših večjih podpornih organizacij, kar bi napravilo našo delegacijo bolj impozantno in uglednejšo. Nadaljnje deputacije bi bile lahko manjše.

Br. Zalar predlaga, da ta odbor pooblasti Adamiča polnomočno zastopati SANS v smislu kongresne resolucije in brzojavke. Predlog je podpiran in soglasno sprejet.

Br. Zaitz predlaga, da ta odbor delegira svojega predsednika in tajnika, da tvorita deputacijo, ki koj ponese v Washington na pristojna mesta naše želje in zahteve, obenem pa da imata polno moč pooblastiti še druge odbornike in člane sveta, ako slučaj in potreba zahteva. Tudi ta predlog je podpiran in soglasno sprejet.

Nadalje se priporoča, da se po možnosti upoštevajo tudi naše ženske za omenjeno deputacijo. Ženske organizacije si bodo štele v čast, ako bodo zastopane in to bo pripomoglo k večjemu uspehu našega dela.

Rev. Zakrajšek poroča, da je v svrho registriranja našega sveta že govoril s predstavniki justičnega departmenta v Washingtonu in da smo dobili dovoljenje operirati od 15. januarja 1943 kot 'Foreign Agents' po 15. januarju pa bo treba vložiti uradni formular. Omenja nadalje, da smo napravili zelo dober vtis na razne državne organe z našim nastopom na kongresu, kar nam zna veliko pomagati do dosega stalnega dovoljenja za naše obratovanje. Stvari se v Washingtonu zelo hitro spreminjajo, vsled česar bomo morali biti neprestano na delu in slediti dogodkom. Organizirati se moramo na način, da nam bo mogoče v najkrajšem času poslati na stotine brzojavk v Washington v teku ene noči, kadar bo treba kaj nujnega doseči ali preprečiti nekaj, kar bi znalo škoditi našemu delu in našemu cilju. Vsa naša podporna društva bi morala biti naše uradne podružnice in njih odborniki uradniki teh podružnic, na katere bi se bilo mogoče v sili obrniti za moralno in finančno pomoč. Naglaša nadalje potrebo da vsi naši časopisi nastopajo enotno in podprejo delo, ki ga vrši SANS. Urad vojnih informacij OWI zelo točno zasleduje časniška poročila o našem delovanju, zlasti komentarje in uvodne članke, vsled česar bi uredniške kritike in nasprotovanje samo enega časopisa znale pri vladi veliko škoditi našemu delu Urgira torej in prosi, da se naši uredniki zavedajo te velike važnosti in da v bodoče kooperirajo, zlasti še radi velike harmonije in edinosti, ki je bila dosežena na prvem Slovenskem narodnem kongresu.

— — —

(Nadaljevanje prihodnjič.)

SONART REKORDI

Lepe Melodije!

Št. M571—Na Marijance, polka
Kje so moje rožice
Marička pegla—polka
Duquesne University tamburica orkester

Št. M575—Terezinka polka
Na planincah—valček
Jerry Koprivšek in orkester

Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH, Inc., 463 W. 42nd St., New York

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

Naše domače zadeve

(Nadaljevanje.)

Z ozirom na naš narodni svet je jasno, da bomo morali dobro razčistiti pojme, preden bodo naši ljudje v splošnem pričeli resno delati za naš SANS. Izvrševalni kot širši odbor bo moral zavzeti jasno in določno stališče z ozirom na propagando, ki se je pričela širiti med naše ljudi izza časa kongresa in ki stremi za tem, da se med nami ubije vsake simpatije do našega človeka, ki se v domovini bori proti nacifašizmu.

Vsi vemo, da so po naselbinah društva, kot posamezniki, ki hočejo biti na jasnem glede našega političnega delovanja za Slovenijo, preden kaj store v ta namen. Pravijo, da tiste resolucije, ki so bile sprejete na Kongresu, ne določajo nič pozitivnga, ampak bazirajo samo na nekakih akademskih točkah, ki se opirajo na Atlantsko izjavo, radi česar delajo videz neodločnosti v zadevi aktualne situacije v Sloveniji danes.

Danes ve celi svet, da so v Sloveniji, kot v ostali Jugoslaviji aktivni partizani, ki se borijo proti okupatorjem in ki so celo propagandnim virom jugoslovanske gospode v zamejstvu dobrodošli v toliko, da porabljajo njih uspehe za svojo propagando za Mihajlovića. Mi, kot slovenski kongres, uradno nismo hoteli vedeti in še zdaj ne vemo zanje. Naša dolžnost je, da se dobi stike s temi ljudmi, ki edini predstavljajo slovenski odpor proti naci-fašizmu. In če se bo porabilo toliko vztrajnosti in potrpežljivosti v to smer, kot se jo je porabilo na Kongresu, da se je o tej stvari molčalo, se bo te stike tudi dobilo, da bomo potem vsaj vedeli, kako daleč lahko raztezamo tiste točke, ki smo jih sprejeli.

Med našimi organizacijami je že stopila na pot jasnosti "Ameriška bratska zveza," in "Združena jugoslovanska društva v New Yorku," katerih je 63; dalje se je izrekel za Osvobodilno fronto častni predsednik SANS-a, Louis Adamič in predsednik Edvin Kristan tudi zavzema stališče, da so partizani legalna in borbena sila slovenskega, ko ostalega jugoslovanskega ljudstva.

Znano je, da so med partizani v Sloveniji predstavniki naše slovenske kulture, ter naših različnih narodnih struj in prepričanj, dočim ne predstavlja slovenska reprezentacija v zamejni vladi nič drugega, kot nekaj cenene slovenske politike, ki je po svojih nazorih bila vedno proti-ruska, ter je vedno sodelovala z beograjskimi režimi in flirtala z črnimi kamižolami.

Če bomo torej hoteli mi z našim narodnim svetom kot dokazovati, da se naš narod bori proti nacizmu in fašizmu, ter za svoje narodno osvobojenje, bomo morali pokazati na borbo partizanov in ne na balkanske ministre, ki sedijo pri polni blagajni, ter trošijo lepe stotisočake mesečno, da bi svet prepričali, da so edino oni zmožni pripeljati demokracijo prazne blagajne na Balkan.

Za nas Slovence v Ameriki je torej zelo važno in nujno potrebno, da se z našim narodnim svetom vred odprto izrazimo, kje pravzaprav stojimo, če nočemo, da bomo služili tej gospodi kot potrebna pasiva, potom katere si bo lastila gotovo predstavništvo, ter morda podtalno pošiljala našim ljudem v domovino prav tako lažno propagando o nas, kakor jo trosi o partizanih med nami.

Eno je gotovo in to je, da, če ljudje v domovini v svoji borbi za svobodo in golo življenje nimajo zrelosti za gotovo stopnjo demokracije, tedaj je smešno, če bi nam hotel kdo prodajati primitivno ministrsko razumevanje o demokraciji, katero mislijo baje oni vzpostaviti.

Kot ameriški državljani, ki se ponašamo, da čislamo in razumemo demokracijo, kakršno imamo sami, bi morali vedeti, da nimamo nič skupnega z zamejsko gospodo, ampak samo z jugoslovenskim ljudstvom. In na tej točki se bomo morali odločiti.

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO . . . SADJEREJSTVO . . . POLJEDELSTVO

The Garden ENCYCLOPEDIA

Cena knjige:

$3.50

V LIČNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani — 750 Slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran vsaka slika — mnogo NOVE snovi novih ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBA! Nič visokih besed — vse je jasno, razložno, vporabno.

Združeni narodi potrebujejo ves odvišni živež, ki ga je mogoče pridelati v Ameriki . . . Vsak lahko nekoliko pomaga, ako mu je mogoče letos obdelati VICTORY VRT

Pripravite se za to delo že sedaj!

Tukaj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM—KAR ŽELITE PRIDELATI! 10,000 člankov vam podrobno pojasni vse o vrtnarstvu, o sadilvi in sejanju, o gnojenju in oskrbi vrta. Najnovejše pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMLJE; nova metoda za uničevanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine zvetlic! — Abecedno kazalo vam pove takoj, kar želite. Pripravljeno za vsako podnebje v Združenih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

To knjigo je uredil E. I. D SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga cenijo vrtnarski izvedenci.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

REVMATIČNE BOLEČINE?

Dobite dolgotrajno, prijetno toplino z Pain-Expellerjem — čudovitim mazilom. Nad 12 miljonov prodanih steklenic je dokaz njegove dobrodelnosti. Zahtevajte pravi Pain-Expeller s Sidrom na škatlici.

PAIN-EXPELLER

ŠIVALKE

na miland slamo, na male stroje; za dolgo sezono; delo v velikih "lotih". — Oglasite se pri:

SANDRA HATS
40 W. 37th Street
New York Cit8y

(2x)

"SPANISH in 20 LESSONS" — Španščina v 20-tih nalogah. — Špansko-angleška slovnica. — Spisal je le R. D. L' Cortina.

Ta knjiga je popolna in prav nič prikrajšana. Od prve do zadnje strani je je popolnoma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana in višjo ceno. Cena je zato nizka, ker so se porabile prvotne tiskarske forme, in ker je pisatelj sprejel nižjo ceno.

Po tej priprosti stopnjevalni metodi vam Corinta pomaga, da se lahko naučite španščine.

To praktično učenje ima kar najmanj neznanih in zapletenih slovničnih pravil ter vas uči brati, govoriti in razumeti špansko.

Corintovo kratko metodo so odobrili učitelji, profesorji, šole, poslaništva in eksportne tvrdke po celem svetu. Je praktično, pripросto in uspešno.

Prodanih je bilo že nad 2,000,000 Cortinovih knjig.

Če vas ta knjiga zanima, jo lahko naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 216 West 18th Street, New York, N. Y. = Cena le $3.—

RABIMO ŠIVALKE

na moške klobuke, dolga sezija. Vsaka dobi ene vrste kito in block za celo sezono. Najvišja plača.

Good Value Hat & Cape Company, Inc.,
19 West 4th Street
New York City

(5x)

Dopisov brez podpisa in osebnosti ne priobčujemo. Dopisi za številko morajo biti v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisi so nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se z njimi naši rojaki takorekoč med seboj pogovarjajo.

V POMOČ SANS-A

Vsa štiri slovenska društva v naši naselbini so se združila v namenu, da bi mogla čim več pomagati Slovenskemu Ameriškemu Narodnemu Svetu. V ta namen se je vršila seja vseh odbornikov naših društev vsi niso bili navzoči v Slov. domu na Danube St., dne 18. febr. Izmed navzočih se je izvolil odbor za SANS, kakor sledi:

Predsednik, Frank Gregorka; tajnik, Fr. Gregorin; blagajnik Frank Masle; nabiralci so pa sledeči: Frank Masle, Mary Hughes, Rozi Pečkaj, Fr. Gartner, Jennie Logar, Frances Schneider, John Sterzinar, Fr. Gregorin. Naselbino smo razdelili v štiri dele, tako da bode nabiralcem lažje obiskati vse slovenske hiše. Vsaka dva imata svoj predel.

Slovenci in Slovenke, prosi se, kadar pridejo pobiralci do vas, ne bodite ozkosrčni, pomagajte svojim rojakom v starem kraju kolikor morete, saj veste, da si sami ne morejo pomagati, ker so povezani, in imajo usta zamašena. Edino upanje smo jim mi ameriški Slovenci. Ako še mi odrečemo pomoč, na koga se pa naj naslonijo, ker samo od tukaj pričakujejo rešitve, pa naj si bode svobodne ali gmotne pomoči. Res se dobe rojaki, ki se izgovarjajo, da bodo že svojim pomagali, kadar bo vojne konec. Gotovo, to je razumljivo. Kaj pa tisti siromaki, ki nimajo nobenega tukaj? Pomnite da so tudi tisti upravičeni do življenja. In tisti naši slovenski bratje, ki so bili pod Italijo zadnjih 25 let, tudi te je treba svoboditi, ako hočemo, da bodemo vsi Slovenci skupaj na svoji zemlji; da pri tem ne pozabimo koroških in medmurskih Slovencev.

Obenem se prosi tudi naše slovenske farmerje v okolici Little Falls, da bi prispevali v to plemenito akcijo. Ker veste da mi nabiralci ne moremo tako voziti, kot prej, zaradi gasolina, ste prošeni, da oddaste svoje prispevke enemu, ali drugemu izmed nabiralcev, pa tudi lahko pustite pri Frank Masletu, ali v enem ali drugem Slovenskem domu. Pomagati je čas sedaj, ne pa potem, ko bode že mirovne konference, ker tedaj bode prepozno. Naši predstavniki izvoljeni na Slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu zadnjega decembra morajo sedaj povedati naše težnje, ne pa potem, ko bode že vse zapečateno.

Slovenci, pomagajte, kolikor morete! Slovenski narod vam bode hvaležen, in obenem mi bodemo imeli zavest, da smo pomagali svojim rojakom ob najbolj kritičnem momentu.

Imena vseh darovalcev bodo v časopisih, mogoče v knjigi, ako pa ne, pa gotovo v obeh Slovenskih domih v Little Falls.

Pa še nekaj: Zadnjič je grupa slovenskih duhovnikov poslala telegram v Washington, in hotela zatožiti Mr. Louis Adamiča. Jaz bi rad vedel, kje si je ta grupa vzela pravico, da si je upala kaj takega storiti, in še v imenu 300 tisoč Slovencev, ko še nas ni toliko tukaj. (Oprostite, jaz ne mislim vse slovenske duhovščine). Mr. Louis Adamič je bil izvoljen od Slovenskega narodnega kongresa za častnega predsednika in kot tak, ima ne samo pravico, pač pa tudi dolžnost, nas vse zagovarjati, kakor tudi vsi tisti, ki ste bili izvoljeni na Slovenskem narodnem kongresu.

Frank Gregorin,
Little Falls, N.Y.

PISMO VOJAKA.

Cenjeni:—

Tukaj po navadi je dela in korakanja zadosti, toda ta teden bomo šli v drugi camp. Ne vem kam. Bom vam pisal, kadar pridem tja.

Najlepše pozdrave Vam in vsem Slovencem v New Yorku.

Joe Zager.

PO 21. MARCU BO CENA BESEDNJAKA $5.—

Predzadnji in zadnji mesec so prihajala vnaprej plačana naročila na Novakov Besednjak v kaj lepem številu — povprečno po 12 na dan — kar po meni, da je potreba take knjige zelo čutna med našimi ljudmi tu in v Kanadi.

Jugoslovanska vlada v Londonu ne more vedeti, da bo Slovencem v Jugoslaviji po vojni manjkalo vseh dobrih knjig in tako seveda tudi Novakovega Besednjaka, pa je odklonila pomoč temu našemu kulturnemu prizadevanju, kakor bi je kaj takega prav nič ne brigalo. Toda nekdo od jugoslovanskega poslaništva v Ottawi pa čuti potrebo take knjige in mi piše:

"Cenjena gospa: — Veseli me, da ste se odločili izdati nov Besednjak angleško-slovenskega jezika za nas Slovence tako potrebne knjige.

"Ker upam, da bo to najpolnejše izdanje, kar smo jih do sedaj imeli, vam prilagam ček za $3.70, da mi ga pošljete, čim izide."

Doslej nabrana naročnina predstavlja že kaj lepo vsoto, a še vseeno ne zadošča in bilo bi le malo upanja, da bi mogel Besednjak iziti, če bi se te dni ne bila vsaj malo odprla vrata do nekaterih mecenov, ki so v stanu založiti še toliko denarja, kolikor ga primanjkuje za založbo tega obsežnega, potrebnega in zelo zaželjenega Besednjaka. Zato se prav lahko zgodi, da pojde rokopis še ta mesec v tiskarno.

Medtem pa naj se vsi tisti, ki si mislijo naročiti Novakov Besednjak, le požurijo naročili, kajti po 21. marcu bo Besednjaku cena po $5.00.

Naročila se naj pošljejo na sledeči naslov: Mrs. Agnes Novak, 2349 Cleveland Avenue Chicago, Ill.

BOLJ ŽALOSTNA VEST

Nimam sicer kaj veselega poročati iz te slovenske naselbine, kajti zimo imamo tukaj z malo izjemo od začetka decembra sem dokaj trdo in stalno z vedno sneženimi viharji. Bolezen se kaj pogosto pojavlja sedaj pri eni in zopet pri drugi slovenski družini. Tako je moja žena že četrti mesec v postelji, toda ni še nikakega znamenja da bi bila njena leva roka in noga še kdaj za kako rabo, ker je popolnoma mrtvoudna, in si ne more nič sama pomagati.

Dne 1. marca je srečno prestal operacijo za kilo naročnik Joe Bezeljak. Zdravi se v tukajšnji Townsend bolnišnici in je upati, da kmalu okreva. Dalje je prestala nevarno operacijo za želodčnimi kamni soproga naročnika, Jakoba Gneždа. Ona se zdravi v General bolnišnici v Buffalo in želeti je, da tudi kmalu okreva.

Mojo ženo dan za dnem pridno obiskujejo dobri rojaki in rojakinje, ter prinašajo kaka okrepčila, ali cvetlice, katere ona čez vse ljubi in za kar najiinim dobrotnikom izrekava srčno hvalo. Tako se zavedam, da je tudi moja dolžnost prizadetim povrniti, kar so oni nama storili, toda gotovo so videli, da je njo nemogoče pustiti brez nadzorstva, zato upam da mi bodo oprostili, kajti kakor oni meni, tudi jaz njim, akoprav manj prizadetim, želim, da bi se s prihodom pomladi povrnilo ljubo zdravje.

Služiti Strica Sama so dale svoje sinove sledeče slovenske družine iz te naselbine: George Shine 3, Joe Povhe 2, Louis Leonard 1, Joe Kaluža 3, Joe Korbar 3, John Pavlin 1, Tony Bratoch 1, James Dekleva 1, Martin Vončina 2, Louis Selan 1, James Selan 1, Chas. Strnisha 2, Louis Korbar 3, Helena Strauss 2, Frances Kranz 1, Louis Huch 1, Anna Sever 1, Jakob Krall 4, Louis Bushcay 1, Silvester Yesek 1, Ernest Palcic 3, Frank Belec 1, Tony Klun 1, Matt Oman 1, Tony Majcen 1. Torej do tukaj, kar je meni znano 14 mladeničev iz te male naselbine. Mogoče celo še kaj več, in tudi kako slovensko dekle, kar mi pa ni zagotovo znano.

Vsem želim ljubo zdravje in srečo junaško, da bi brez vsakih nezgod pomagali premagati krutega sovražnika, ter se tako zdravi, kot so odšli, povrnili nazaj k svojim dragim.

Chas. Strnisha,
Gowanda, N. Y.

DVA ROJAKA UMRLA

Dne 2. marca smo imeli v naselbini dva pogreba. Prvi, ki je umrl, je bil dobro poznan rojak Joe Cigole. Podlegel je pljučnici dne 27. februarja v bolnišnici. Pokojni je bil doma iz Hotedršice pri Logatcu. Tu zapušča žalujočo ženo, tri sinove in eno hčer in eno sestro v La Salle, Ill. Pokopan je bil po katoliških v Youngstown, O.

Drugi je bil rojak Frank Rašič, dobro poznane rodbine Rašič v Girard, O. Rojen je bil leta 19113 v Uniontown, Pa., in je bil star 30 let. Ponesrečil se je pri vojakih na manevrih, ko je vozil vojaški avto in se je prevrnil. Vojaški zdravniki so si prizadevali na vse načine, da bi ga spravili k zavesti a bilo je vse zaman. Pokojni je bil član Golden Eagles SNPJ in je bil zelo priljubljen fant v naselbini. Bil je pokopan po vojaških obredih in je bil tudi eden prvih slovenskih fantov v naselbini, ki je bil pokopan po vojaških obredih. Pokojni zapušča žalujoče starše, enega brata in dve sestri in tudi več sorodnikov tukaj in v Pennsylvaniji. — Naše iskreno sožalje prizadetim družinam.

A. Nagode,
Girard, Ohio.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica ki daje poljudna navodila, kako postati

ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Kamo, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniki Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižici je samo 50 centov.

In se dobi pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

IZ WHITE VALLEY, PA.

Sicer sebe ne prištevam kakšnim dopisnikom, oglasim pa se vseeno, ker se nihče drugi ne oglasi. Morda si bo pri tem kdo mislil: Pa naj bi še Jurij posnemal druge in molčal. O tem ima lahko vsak svoje mnenje. Jaz sodim, da je prav, da dopisniki napravimo nekaj dela urednikom. Seveda nekateri so pa tudi nekoliko manj kot zanimivi. Na primer taki, ki na dolgo in široko pripovedujejo, koliko in kaj je ta ali oni kupil, kako izborno mu je postreglo, kam ga je najprej peljal in kam še zatem, itd. Hvala je lepa reč, kadar se servira v pravi meri, samo hvalisanje pa začne presedati vsakemu, tudi tistemu, kateremu je namenjeno.

Po mojem mnenju bi bilo v teh časih bolj primerno, da se prenehamo medsebojno hvaliti in začnemo zbirati prispevke za naše rojake v starem kraju, da bomo imeli na razpolago fond, ko bo vojna končana, da bomo lahko takoj najpotrebnejšim pomagali. Zdaj je čas za zbiranje tega fonda.

Na naši društveni seji smo nedavno debatirali, kako bi mogli finančno pomagati Slovenskemu ameriškemu narodnemu svetu, ki je bil ustanovljen na Slov. narodnem kongresu v Clevelandu meseca oktobra. Nekateri so priporočali, da naj bi se vsak član obvezal prispevati en dolar na leto. Jaz se s poročilom nisem strinjal, ker sodim, da bi se primeroma malo članov temu odzvalo, posebno tisti bi se ne odzvali, ki so drugih narodnosti. Moje priporočilo je bilo, da naj bi se vsa društva v tukajšnji okolici vzela in izvolila po dva ali tri člane, kateri bi potem na svoji seji odločili, kako naj bi se kolektalo po hišah. Med kolektorji naj bi bil po eden od vsakega društva. Mislim, da bi bil ta način zbiranja prispevkov uspešen in bi se tudi pokazalo, kateri so tisti, ki žele v resnici pomagati stari domovini. Bilo je rečeno, da imajo društveni tajniki itak pravico kolektirati, česar pa jaz še nisem videl. V resnici je bilo nekaj takega sklenjeno na seji postojanke 25 JPO SS. toda omenjena organizacija je čisto ločena od SANS. Moja želja je, da bi se na prihodnji seji kaj več o tem pogovorili in tudi kaj definitivnega sklenili. Ako ne bo denarja, tudi ne bomo pošiljali deputacij v Washington in mi vendar vemo, da samo s pomočjo ameriške vlade bo mogoče doseči zopetno svobodo naše zasužnjene stare domovine.

Nekateri ljudje so čudno trdovratni, ali pa nič ne mislijo. Na primer tisti, ki odločno odklanjajo vsak prispevek za fond za pomoč našim rojakom v starem kraju. Navaden izgovor takih ljudi je, da bodo že sami poslali pomoč svojim sorodnikom v stari kraj, kadar bo pot odprta. Ne pomislijo pa, da morda nihče njimovih sorodnikov ne bo več med živimi in ne pomislijo, da bodo potrebovali pomoči tudi tisti, ki nimajo nikakih sorodnikov v Ameriki. Taki ljudje naj bi pomislili, kako bi se počutili, če bi bili lačni, brez strehe in brez obleke, pa bi jim nihče ne hotel dati niti košček kruha, niti ponošene srajce samo zato, ker reveži ne bi imeli nikakih sorodnikov med tistimi, ki bi jim lahko pomagali.

Seja postojanke št. 25. JPO SS, ki se je vršila 31 jan. v Claridge, Pa., je bila prilično dobro obiskana, lahko pa bi bila še bolj, če bi se društva in posamezniki bolj zanimali. Prihodnji mesec bo preteklo eno leto, odkar je bila ustanovljena ta postojanka in dosedaj so največ prispevale sledeče naselbine: Claridge, White Valley, Export, Greensburg, Pleasant Valley, in Yukon. Dosedaj je bilo pri tej postojanki skupaj nabranega $668,84. Bivši blagajnik je poslal 365.11, na zadnji seji je prišlo $297,73, in jaz sem izročil blagajniku Skerlu prejete prispevke v znesku $6.00. Ako bi bilo nekoliko več zanimanja, bi bili lahko nabrali že vsaj en tisoč dolarjev.

Odboru JPO SS. bi podpisani priporočal, daj naj bi pri eni bodočih sej vzel v pretres sugestijo, da bi po vojni izdal spominsko knjigo, v kateri naj bi bila navedena i m e n a vseh prispevalcev, da bi jih naši otroci in otrok otroci lahko videli še čez 50 ali 100 let. To je seveda samo moja sugestija in bi rad videl, da se še drugi izrazijo, kako mislijo o njej.

Jurij Previc,
bivši taj. post. št. 25. JPO SS.

ZANIMIVA PRIREDITEV.

Na osebno povabilo Mr. S. Gottloberja, predsednika American Foreign Language Press Division of New York, N. Y., sem se piretečeni torek zvečer dne 9. marca udeležil krasne priredbe "Stars on Ice" takozvane "A musical extravaganza", ki se prireja vsaki dan ob 8.30 zvečer izvzemši pondeljkov v znanem velikanskem gledališču Center Theatre 49th St. in 6. Avenue.

To je impozantna predstava s krasnimi scenami, ki se proizvajajo na ledu in v katerih nastopajo najboljši igralci svetovnega slovesa raznih narodnosti. V tem programu se proizvaja tudi krasna ruska predstava z ruskimi narodnimi plesi ter v slikovitih ruskih narodnih nošah. Smelo lahko trdim da je to bila najlepša predstava v vseh ozirih od vseh, kar sem jih imel priliko videti v času mojega večletnega bivanja v New Yorku. Zato lahko vsakemu, ki želi imeti zares lep večer, priporočam, da se te predstave za mal denar udeleži. Mr. Gottloberju pa še na tem mestu prav iskreno zahvaljujem za tozadevno povabilo.

A. F. Svet.

ZNIŽANA CENA za koračnico

SOLDIERS ON PARADE

Ker želi, da se čim bolj razširi za

PIANO HARMONIKO

prirejena

koračnica

"MLADI VOJAKI"

je Mr. Jerry W. Koprivšek uredil z založnikom, da rojaki lahko dobe skladbo po znižani ceni, to je

Sedaj 35c

Dva komada za 70 centov.

Naročite lahko tudi pri:

Slovenic Publishing Co.
216 West 18th St., New York

44 - LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALIJE.

SLOVENSKE PESMI

Zbirka 9 narodnih pesmi Izdala Glasbena Matica v Clevelandu. Cena — $1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor ..... .50

ŠEST NARODNIH PESMI za moški zbor ..... .50

ŠEST NARODNIH PESMI za mešani zbor ..... .50

Franc Venturini—ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV ..... .85

Ferdo Juvance—Iz MLADIH LET, moški zbori ..... .65

Peter Jereb—OSEM ZBOROV (moški in mešani) ..... .50

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica; Oj, moj Socat je šov; Kam mi, fantje, drev v vas pojdemo ..... .30

OSKAR DEV:
Srečno, ljubca moja; Ko ptička za tuje gre; Soči; Moj očka ma konjička dva; Dobiv sem pismce; Slovo; Je vplihnila luč .40

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska) ..... .20
Vso noč pri potoci ..... .20
Jurjeva ..... .25
Hodi Micka domo; Ka drugega hočem; Zdravica ..... .25

VASILIJ MIRK in A. GROBMING:
Vetrič; Po gradini ..... .30

FERDO JUVANEC:
Zjutraj ..... .30
Slovanska ..... .20

PETER JEREB: Pelin roža; VASILIJ MIRK: Podoknica ..... .50

ZORKO PRELOVEC:
Le enkrat še ..... .20
Slava delu ..... .25

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS PAVČIČ: Potrkan ples ..... .25

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska liturgija (Volarič) .50
Orlovske himne (Vodopivec) ..... .20
Slovenski akordi, 22 skladb za moške zbore (Karl Adamič) .75
Trije mešani zbori (Glasbena Matica) ..... .50
V pepelnični noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Sattner) ... .50
Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) ..... .40
Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo ..... .30
Naši hlami, dvoglasno ..... .25
Gorski odmevi, (Lahurnar), II. zvezek, moški zbori ..... .50

ZA TAMBURICE:

NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpourri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, složil Marko Bajuk ..... .75
Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor (Bajuk) ..... .75
Gem šel na planince, (Bajuk), podpuri ..... .50

ZA CITRE:

Podok za citre. — s tvenki — (Kaiserjak) ..... 2.—

ZA KLAVIR:

Biri pridelo. — Koralnik — ..... .50

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York, N.Y.

Taškent

Ruska povest iz dni velike lakote.

Napisal: ALEKSANDER NEVEROV

17

Pred Miško je stala suha, hladna smrt in štela poslednje ure in minute Miškovega življenja. Že se je dotaknila ust s svojimi hladnimi prsti, že je položila svojo roko na njegov hrbet in mu govorila: Ozri se v poslednji uri na tuje, daljno nebo. — Glej ga! Beži v mislih in z obupom med Taškentom in Lopatinom, trgaj s srca misli kmetiča-gospodarja. Trkala je smrt kakor s težkimi škornji po senenih Miške in šepetala v ušesa: Zakaj jokaš? Vse zaman, nikdo ti ne pomore.

Toda v tem času je šel mimo sodrug Dunajev iz orta čeke. Zagledal je dečka, ki se mu je zdel znan in ga je vprašal:

"Ha, Mihajlo Dodonov. Kaj se valjaš tu?"

"Moči so mi odpovedale."

"Kaj ti je?"

"Brez moči sem."

"Aaaa, ni dobro."

Miška gleda sodruga Dunajeva. Zdi se, da je ta človek dober in njegov glas prijazen. Ali bi mu ne povedal svojega gorja, mogoče bo pomagalo. Vidiš, tudi rdečevojniško zvezdo ima. Mogoče je komunist, kakor pri njih Ivan.

"Sodrug Dunajev, ali imate majhen košček kruha?"

"Zakaj?"

A Dunajev se šali.

"Tako bi rad jedel. Bojim se da ne zbolim."

"Zakaj se bojiš?"

"Mati je ostala doma. Če se nevrnem, propade tudi ona z otroci vred. Pomislite, v kakšnem položaju sem."

"No, zakaj ne? Pomagati treba, če si tako obupan. Pojdi počasi z mano."

Ali sanja, ali je resnica? Prišla sta v orta čeko. Dunajev govori svojemu podrejenemu:

"Sodrug Simakov. Tega dečka treba nahraniti in spraviti na vlak. Naj se pelje štiri postaje."

Ne, to niso sanje. Ponudili so Miški štiri kose kruha, juho in zrezek ter se smejejo.

"Jej, Mihajlo Dodonov! Po domače. Če boš obupaval, boš propadel. Ali si v stranki?"

Ali Miški pade žlica od radosti iz rok.

Sodrug Dunajev suče brke z enim prstom in ogleduje Miško.

"Izboren mužik si, Mihajlo Dodonov. Kar vse pojej."

Miška je planil ves gladen na toplo hrano. Oznojil se je po vsem telesu in težko diha. Na nosu in okrog ušes se delajo kaplje.

"No, kako sedaj? Pojdeš?"

"Pojdem!"

"Spravi ga v vlak, sodrug Simakov, na mojo odgovornost. Kmalu odpelje vlak v Taškent."

Čudni ljudje. Aretirajo te, če se hočeš peljati brez karte in sami te spravijo v vlak brez karte. Ali je Miškova nesreča vplivala nanje, ali pa so ljudje v resnici takšni.

Sodrug Simakov je odprl vrata v vagon. Mužiki so skočili k njemu — kar deset naenkrat. Načelnik je. Kar hoče, vse lahko naredi.

"Vzemite tega dečka."

"Ni prostora, sodrug. Radi bi, a ni prostora."

Simakov se je nalašč potuhnil.

"Kaj naj storimo, sodrugi? Ukazano mi je, da ga spravim v vagon —Načelnik je ukazal."

Mužiki se zganejo. Z vseh strani ogledujejo Miško, z očmi ga tipljejo.

"Kakršnega človeka spravljajo k nam! Kakšna čast!"

— — —

Ponoči se je vlak zganil.

Grenko je rožljala lokomotiva pri vzponah, hrzala, sopla, pa spet padala, naglo, kakor v ogromen prepad. Strašno se je zibal vagon, kot bi hotel skočiti s tira. Vreče so padale s polic, zabojčki so ropotali, udarjale so železne podoknice v dveh oknih ter lovile tople zvezde na črnem bežečem nebu. Kakor konji so se suvali mužiki v temi, bili po glavah drug drugega z iztegnjenimi nogami in prelagal vreče.

"Čigava je ta vreča?"

"Čigava kružka je pod mano?"

"Kdo je to?"

"A kdo to?"

"Kam stegaš roke?"

Prasketale so šibice, ustvarjale pege. V oči so padala kratka, razmršena telesa z dvigajočimi se bradami. Ženske so cvilile.

Miška je ležal in lahko mu je bilo. Pomirila ga je topla hrana, a pod pazduho ima štiri kose kruha.

Škoda je babičinega krila. Tudi vreče je škoda vendar radi njiju še ne gre obupavati. Oboje je bilo majhno in zakrpano. Ako mu bo sreča mila v Taškentu in dobi delo, se dobe že tudi vreče in celo nove. Saj ni več majhen. Samo o krilu ne misliti. Takšen nauk nam veljaj: Ust ne odpiraj. Ali je mogoče dati na en prostor razne stvari? Glej, nož, je ostal zato, ker je bil privezan. Če bi ga bil dal v vrečo, bi ga tudi že ne bilo več.

Miško je potipal nož in ga skril pod pazduho. Trebuh je s pasom stisnil še več in se je potem premislil. Bolje je, da je na pasu, samo da se vrvica na utrga. Takšnih nožev ni sedaj več dobiti. Kakor britev je. Vsako palico prereže.

Saj bi tudi suknjič lahko odnesel na trg. Kupujejo ženska krila, vzeli bodo tudi suknjič. Če ni tam pravih tovarn, se bodo našli ljubitelji tudi za suknjič. Za suknjič, na primer, dva puda, za kapo z nožem pol puda.

Domislil se je vasi Lopatinske. Izba se je pojavila pred njegovimi očmi, hladna, a v izbi leži gladna mati, vsa bolna in pričakuje Miška, da prinese kruh. Jaška išče na ograjah vrabce. Ako se vrne Mička iz Taškenta — prvo, na kar bo treba misliti, je, da posejejo njive. Morda bodo dotlej dajali pomoč. Če ne, bo treba zopet iti v Taškent, trpeti vsemogoča trpljenja.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Moji prijatelji in kaplanov žegen

Piše: IGNAC MUSICH, Brooklyn, N.Y.

(Nadaljevanje.)

Tako je potem po materinem ostalo večinoma vselej. Pa otrok je otrok, že dobi vzrok, da se izmuzne in ko je enkrat izpred oči, ga pa poskusi dobiti nazaj, če veš, kje je in kod se klati, ne meneč se za kazen, ki potem skoro gotovo pride.

Pepček in njegovi tovariši so pa tudi jamrali, ker se je njih mojster navadil, da je hodil po posteljah tipat, ko je odbila enajsta ura. In če jih ni bilo na postelji, je moral, oziroma so morali v nedeljo popoldan k krščanskemu nauku in prinesti so morali mojstru tudi spovedne listke Vse to jih je jezilo; prav posebno še zato, ker je mojster sam karte igral, med časom ko je te nadrevil v cerkev. Enkrat se je pritoževal Pepček — jih je mojster dobil, ko so sedeli ob 3. zjutraj na sredi sobe ob prižgani sveči in igrali karte, pa jim je privil ušesa, pobral denar in brenil svečo, da je odletela na dvorišče. Vse to so pa krivi farji, ker vedno bobnajo, da otroke držite.

Zato smo se odločili, da proč s vsem tem; in hočemo postati liberalci, da tako pridemo do besede. Je bilo vse resno in smo bili vsi kar zato, toda ko je prišla nedelja, pa liberalci ali klerikalci, smo jo lepo brisali proti cerkvi z zbiksanimi čevlji od spredaj in blatnimi od zadaj. V cerkvi smo se spravili v en kot in si tam na vse načine tratili čas, dokler nas ni Jernej z velikim "patanoštrom" spravil v red. Potem smo pa zopet komaj čakali, da pride dan deževnikov, ko nam bo mogoče nadaljevati z našimi nadaljnjimi načrti.

Kot črvi po dežju smo prilezli iz vseh krajev, potem ko je komaj padla tiha noč na zemljo. Pokovci sami pokovci smo bili, tako so nam rekli odrasli fantje, to se reče, tako odraščeni, da so bili že potrjeni, nekateri so pa že odslužili vojake. Za nas ni bilo zelo varno klatiti se po vasi, kadar so bili oni zunaj. Po deveti uri se je večkrat pripetilo, da so jo morali pokovci stopiti proti domu in ne počasi, kajti fantje so imeli čudno navado, da je včasih prišel njih čevelj v stik s sedežem pri hlačah in se niso dosti zmenili, če je bilo kaj mesa v njih ali pa so samo jokale kosti.

Toda prišli so dnevi, ko so fantje odšli v drugo vas, da tam eno "zažingajo." In takrat je imel pa drobiž besedo. Bilo nas je kakšen ducat takih ptičev od 15. do 18. leta. Pepček, kot ga poznate, 5 čevljev visok, moder fantiček, se je učil za ključarja v trgu. Francelj ravno od tam doma, in se je tudi učil pri istem mojstru; oba sta bila doma iz Štajerske. In ker sta videla več sveta kot ostali malo pa tudi radi smo kaj sprejeli njih nasvete. Krivico bi jim delal, če bi rekel, da sta bila kaj slabša od nas — boljša pa tudi nič. Vsi skupaj smo si bili enaki, kot so si skoro povsod enaki ptiči, ki skupaj letajo. Šli smo v cerkev zato, ker smo morali — nas so prisilili stariši, ona dva pa mojster, in dokler smo bili mlajši, je bilo tudi treba povedati doma nekaj od pridige. Vse to smo pa dolžili, da so povzročili duhovniki, ki so stariše naščuvali, da so nas prijemali. Torej, ko smo tako zlezli na plan, kadar fantov ni bilo doma in smo čutili, da je vas, ali če smo bili v trgu,, v naših rokah,, je bilo rogoviljenje, da je bilo kaj. Orožniki so stopili za nami, ko smo začeli neznosno oslarijo po cestah in to je potem zopet prililo malo več jeze v naša ogorčena srca. Razkropili smo se na vse strani, in se potem vsi zasopljeni zopet znašli kje na planem izven naselbine. Nikakor nam ni šlo v glavo, zakaj ne smemo razgrajati kot se nam zljubi, še tisto noč ne, ko fantov ni bilo doma. In prav za prav mi smo bili prav tako fantje, saj ni nobeden izmed nas nosil kiklje in potem da bi ne smeli na vas?

To nam kar ni šlo v glavo.

No, potem smo pa dobili vodnika. Miha mu je bilo ime. Dvakrat je bil že na naboru in obakrat zavrnjen. Fantje niso kaj dosti marali zanj Bil je čudno majhne postave in imel je neke vrste prehlajenje — kronično bolezen, tako da je vedno govoril, kot bi imel poln nos smrklja.

— — —

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Iz slovenskih naselbin

PO BOLEZNI SE ZOPET OGLAŠA.

Ker me je že več naročnikov vprašalo, kaj je vzrok, da se nič več ne oglasim, naj na tem mestu povem. Vzrok je bil velik. Bolezen me je vrgla na bolniško posteljo in me držala celih pet tednov; sedaj sem že toliko boljša, da opravljam svoja dela. Zima je huda, in sedaj, ko to pišem, 3. marca, je 25 stopinj pod ničlo. In tako že drži skoro dva meseca da tako hude zime stari ljudje ne pomnijo.

Sedaj pa še nekaj o tej strašni vojni. Pred mano na mizi je "The Catholic Register" in vidim notri, da je iz Ely, Minn. že 397 slovenskih fantov in deklet v službi Strica Sama. To je lep rekord za to malo naselbino, kot je Ely. Bog daj, da bi se skoraj povrnili domov zmagoviti v tej strašni vojni. Ravno v tistem listu tudi čitam naslednje vrste, da je Sv. Očetu pri srcu poljski narod in da je dal svoj blagoslov. Nikoli nisem pa še slišala, da bi dal Sveti Oče svoj blagoslov nam Slovencem, dasiravno smo sto procentno katoliški in ni še za nas rekel ene besede pri Mussoliniju, ker tako strašno preganja naš narod v Sloveniji, kakor niso niti Turki delali, ki so bili neverniki pred 500 leti, danes pa v dvajsetem stoletju najbolj katoliška vlada mori žene in otroke in požiga njihove domove Pa vendar trdi urednik Baragove Pratke za leto 1943, da je nam Sv. Oče pomagal direktno. Nekaj prosim urednika, da bi nam razložil, na kaki način nam je pomagal, da bomo vedeli v prihodnjič več darovati za Petrov novčič. Toliko za sedaj.

Tukaj na železnem okrožju se dela s polno paro. aZ leto 1943 se bo moglo poslati od tukaj sto milijonov ton rude, da bodo prej uničeni Hitler, Mussolini in Hirohito. Spomladi bodo odprli še več takozvanih "open pit" to je da kar po vrhu zemlje grabijo s parnimi lopatami železno rudo. Sedaj so že uposljeni tudi starejši možje čez 50 let stari, kajti mladih fantov je že začelo primanjkovati, ker jih je šlo že okoli 900 k vojakom. To je veliko število za malo naselbino, kot je Chisholm, ki ima okoli 7000 prebivalcev.

Sedaj pa pozdrav na vse čitatelje "Glasa Naroda."

Frances Lukanich,
Chisholm, Minn.

DOPISNI KOTIČEK SLOVENSKE ŠOLE

Ljubi "Glas Naroda":—

Po Božiču nisem bila več v slovenski šoli Imam mnogo dela. Hodim v redno šolo, vsak ponedeljek grem v pevsko šolo, traja dolgo in ne dospem v Brooklyn o pravem času. Pri plesu sem si pretegnila roko in sem prišla lahko v šolo.

Vse prijatelje lepo pozdravljam,

Josephine Peshel

*

Dragi Freddie:—

Ti si eden izmed prvih Slovencev, kar sem jih spoznal v Ameriki. Bilo je tik predno je Amerika stopila v vojno. Nihče še ni mislil, ali vsaj ni hotel misliti na to, da bo treba iti k vojakom. Toda vojna je prišla in Amerika potrebuje vojakov, mladih in zmožnih ljudi. In tako se je zgodilo, da so pred kratkim vpoklicali tudi tvoj letnik in pred tednom smo praznovali tvojo odhodnico. Vedno si vesel in dobre volje. Pri vsaki prireditvi si s svojim prisrčnim temperamentom zabaval nas in sebe. Zelo te bomo pogrešali in zavidamo tiste, v katerih družbo boš prišel.

Mi v Brooklynu se te bomo spomnili pri vsaki veseli besedi, pri vsakem dovtipu in pri vsakem smehu. Tebe, ki boš ta čas služil svoji veliki ameriški domovini, da ji pomagaš ohraniti svobodo in da jo priboriš s tisoči tovarišev vsem ponižanim narodom. Ti in tovariši tvoji boste omogočili, da bomo imeli še nadalje svoje prireditve in da jih bomo v stari domovini zopet lahko imeli.

Ponosni smo nate; morda bomo prišli tudi mi še na vrsto, kar nas je mlajših. Tačas bomo pa doma poprijeli z dekleti vred, saj je dela na vse strani dosti. Vidiš, kje bomo pa dobili namestnika zate pri plesni skupini?

Po vsaki nevihti zasije sonce, in tudi po tej vojni pride mir in upajmo, da za zmerom. To bo veselo svidenje tistikrat.

Na svidenje in glej, da ostaneš zdrav!

Aljoša Furlan.

*

Ljubi prijatelji:—

Tako je pa z našo šolo. Vsako soboto ali naliv ali pa snežni vihar, tako, da sem zadnjo soboto zjutraj prvič premišljevala, ali naj grem ali ne. Pa nas je le bilo pet. Drugi so imeli šolske in skavtske prireditve.

Jessie Pešljeva je prišla, to je tudi ena izmed najbolj pridnih majhnih Slovenk v tukajšnji naselbini. Ni še stara 12 let, pa je že velika plesna umetnica, mislim, da bomo Slovenci še močno ponosni nanjo. In ve, da je Slovenka, lepo govori in pride v šolo, če le more.

Kaj pa mislite, res je težko z našo šolo. Kar v delo nam uhajajo "otroci" in prvega "šolarja" so nam vzeli k vojakom. Freddie je prišel tudi v šolo, kadar je mogel. Potem je pa stalno delal in sedaj se je poslovil in šel služit Stricu Samu. Bog daj zdravje in srečo junaško, Freddie.

Ta teden bomo — upam — pričeli s poukom za letošnjo končno prireditev.

Donald Orehek, če jaz kaj vem, Heddy čaka na tvoj odgovor, kaj misliš o modernih Turkih. In Dorothy prosim do sobote prvo risbo.

Pozdravljam vse,

A. Furlanova.

VSI ne moremo iti na bojišče se vojskovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAMKE redno.

Slovenske Knjige

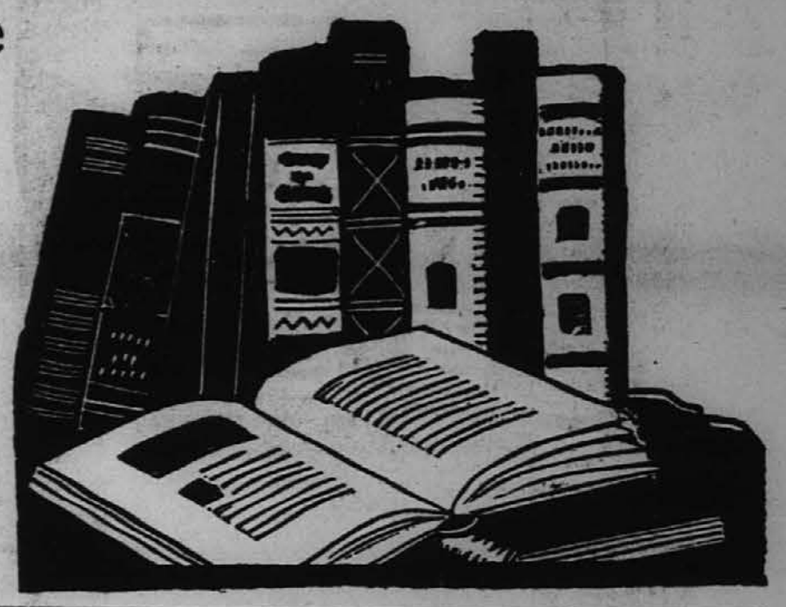

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce . . .
(*Finžgar*)

POUČNI SPISI

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO
(F. J. Kern) — Vezano
Cena $2.—

Bodoči državljani naj naročijo knjižico —
"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"
V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljence.
Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK
Spisal Franjo Dular. — 278 strani. Trda vez. — Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike. Cena $1.50

GOVEDOREJA
Spisal R. Legvart. 145 strani s slikami. Cena $1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU
111 strani. Cena 50 centov

MLEKARSTVO
Spisal Anton Pevc. S slikami. 168 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošnem.
Cena 50 centov

OBRTNO KNJIGOVODSTVO
258 strani. ezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železolivarstvo.
Cena $1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA
62 strani. Cena 25 centov

LISTKI
Spisal Ksavar Meško.
(144 strani.)
Cena 70c

MALENKOSTI
Spisal Ivan Albreht.
(120 strani.)
Cena 75c

Po 50c zvezek
Andrej Ternovac (Ivan Albreht)
Filozofska zgodba (Alojz Jirasek)

Po 75c zvezek
Selfeger (Artur Bernede)

ŽIVI IZVIRI
Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno zrcalo našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerokoli naše zgodovinsko delo.

13 POGLAVIJ — 413 STRANI
V PLATNU VEZANO
Cena $2. Poštnina plačana

Po $1 zvezek
Veridicus (Pater Kajetan)
Pingvinski otok (Anatole France)

Po $1.50 zvezek
Zločin in kazen (F. M. Dostojevskij)

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York City